

S paní ministryní je těžká diskuse...

Václav Hořejší

Ministryně Kopicová odpověděla v Právu 23. prosince („Akademie věd dostane víc než letos“) na můj předchozí článek tamtéž („Ministryně se zbytečně uráží, Rada věd ubližuje“). Vytýká mi, že překrucuji skutečnosti. Skutečnosti však překrucuje naopak ona.

1) Akademie věd (AV ČR) prý jen říká „Stáте, dej nám víc peněz...“. Je mi líto, ale ani opakovaná nepravda se nestane pravdou - AV nikdy nepožadovala více peněz na příští léta. Naopak, RVVI rozhodla o náhlém snížení rozpočtu AV na léta 2010-2012, přičemž všem ostatním poskytovatelům zůstal rozpočet minimálně zachován, nebo výrazně roste.

2) AV prý sice dostane v příštích letech méně institucionálních prostředků, ale přesto se de facto nehodlá uskrovnit. Používá prý totiž jakýsi „účetní trik“ a neříká, že kromě institucionálních prostředků dostává i tzv. účelové prostředky, a v roce 2010 dostane dokonce těchto prostředků o 3,4 mld. Kč více. Paní ministryně samozřejmě ví (ale záměrně neříká), že tyto účelové prostředky jsou získány v soutěžích v rámci různých českých i mezinárodních projektových programů a grantových agentur. Pracoviště AV (podobně jako např. pracoviště Univerzity Karlovy) jsou v nich velmi úspěšná, což dokazuje jejich kvalitu a konkurenceschopnost a rozhodně nemůže být hodnoceno jako nějaký „účetní trik“. Skutečný „účetní trik“ předvádí paní ministryně v případě těch 3,4 mld. Kč účelových prostředků, které podle ní dostane AV ČR v příštím roce navíc. Jedná se totiž o peníze z fondů EU (tedy nikoli z domácích zdrojů státního rozpočtu), a to ve velké většině o peníze na projekty, o jejichž přijetí a financování nebylo zatím vůbec rozhodnuto, takže ty miliardy jsou povětšinou hypotetické. Krom toho - ministr Janota ve svém dopise ze 4. 12. 2009 paní ministryni jednoznačně řekl, že výdaje kryté příjmy z EU jsou ryze účelové a nelze jimi nahrazovat běžné (tedy institucionální) výdaje.

4) „Model složení RVVI prosazovaný AV ... je v demokratických zemích absurdní“. Jediný model, který AV prosazovala a prosazuje je, aby RVVI byla složena z kompetentních lidí, se zkušenostmi ve vědě a výzkumu a jejich managementu. Takový model funguje ve všech vyspělých zemích, u nás bohužel ne. Neustále mě fascinuje, že paní ministryně i někteří lidé z jejího okolí (např. prof. Matějů či dr. Blažka) zastávají názor, že o české vědě a výzkumu by neměli rozhodovat lidé s odborným renomé (ať už ve vědě či v průmyslovém vývoji), ale spíše jacísi funkcionářští administrátoři. V předlistopadové době jsem si vždycky říkal, že „až se to otočí“, bude záležet hlavně na odborných kvalitách lidí a ne na nějakých politických kontaktech...

Souhlasím s paní ministryní, že se spor kolem dalšího směřování a financování české vědy a výzkumu dostává do trochu nedůstojných poloh. Bohužel je tomu tak hlavně proto, že zde zjevně nikomu ze zodpovědných činitelů nezáleží na výrazném zvýšení úrovně české vědy a výzkumu. Místo toho se různí funkcionáři a administrátoři zabývají pouze přesuny peněz z jedné kapsy do druhé bez ohledu na to, jaký to bude mít reálný efekt na českou vědu a výzkum. To je velmi smutné...